

• door Karel Remmelink

Issaschar;

zijn we nog te bewegen

HET GEDRAG VAN MENSEN EN DUS OOK GELOVIGE MENSEN WORDT VERKLAARD DOOR DE DOELEN DIE HIJ NASTREEFT. BIJ VRIJWEL IEDEREEN IS EIGEN BELANG EEN VOORNAAM DOEL. BIJ DE HEER JEZUS WAS DAT NIET ZO. ZIJN KOMEN IN DE WERELD WAS HET KOMEN VAN GOD IN DE WERELD. MET HEM OPENBAARDE GOD EEN HEEL ANDER CONCEPT IN DE WERELD. NIET DIE VAN BEREKENING, MAAR VAN GELOOF; NIET DIE VAN EIGEN BELANG, MAAR VAN OPOFFERING, NIET DIE VAN EER MAAR VAN HET NEGATIEVE VAN HET KRUIS. DIT BEGINSSEL WAARUIT JEZUS LEEFDE EN STIERF BRACHT VREDE OP AARDE, VREDE DOOR HET BLOED VAN ZIJN KRUIS.

NAAR ONZE AARD ZIJN WE KINDEREN VAN ISSASCHAR. HIJ STAAT MODEL VOOR OPPORTUNISME, VOOR DE DIPLOMATIE, VOOR BEREKENING EN ALS HET BETER UITKOMT, VOOR PRINCIPIEEL ZIJN. ZIJN KENMERK IS NIET HET KRUIS DAT TOT UITDRUKKING KOMT IN DIENST- EN OFFERBEREIDHEID, MAAR HET BEREKENEND ZIJN MET ALS DOEL EIGEN BELANG. HET TWENTSE DIALECT KENT EEN ZEGSWIJZE DIE TREFFEND WEERGEEFT WAT IK BEDOEL: 'ALS JE STIL LIGT HEB JE DE MINSTE PIJN'.

Met de geboorte meegekregen

De geboorte van Issaschar of beter gezegd de verwekking, was omgeven met mystiek en bijgeloof, maar vooral ook omkoperij. Daarbij schuwde men niet God er bij te betrekken (Gn30;14-18). Lea noemde hem Issaschar en zei bij die gelegenheid 'God heeft mij mijn loon gegeven'. Kennelijk was voor haar het aantal kinderen heel belangrijk, want Mozes schrijft nadien dat Zebulon haar zesde kind was en in vers 18 staat haar loon in verbinding met het feit dat ze via haar slavin ook nog eens twee kinderen had.

Loon is normaliter de beloning voor een geleverde prestatie. Zegen is meer, niet alleen het verdiende, ook het niet verdiende valt daaronder. Ik heb het vermoeden dat Lea diep in haar hart nog steeds geen vrede had met de situatie. Ze was denk ik tegen haar zin uitgehuwelijkt en moest zich een plaats verwerven naast of achter Rachel haar zuster. Berusten, je schikken in je lot, veel anders bleef er voor haar niet over.

Het komt me voor dat ze die gezindheid had, maar dat ze die ook had overgedragen aan deze zoon. Het toekomstbeeld dat Jakob over hem uitsprak getuigt daar wel van. 'Issaschar is een sterke ezel, die tussen stallingen (NBV manden) ligt; als hij ziet dat de rust goed is, en dat het land lieflijk is, buigt hij zijn schouder om te torsen en leent zich tot slaafse herendienst' (hij buigt zich en draagt zijn last, NBV - Gn49:14,15). In de beschrijving klinkt door, dat Issaschar een last te dragen heeft, maar hij verkiest de rust boven de voldoening een taak te hebben volbracht. Hij verkeert op een plaats waar het goed is en dat wekt bij hem een houding op zich maar te schikken in zijn positie. Dat kan zelfs betekenen een vorm van slavernij. Wat me daarbij opvalt is het berekenende. Hij is in een goed land en waarom zou hij zich druk maken.

Luiheid

Als we de Bijbel lezen willen we lessen die er in liggen opgesloten ter harte nemen. Ze zouden ons aanzetten tot activiteit, tot een ter harte nemen, een uitwerking in een aangepaste levensstijl. Wat is de les van Issaschar? Ik denk dat we allemaal berekenend zijn en op loon uit zijn; we willen er beter van worden. Verder weten we heel goed dat

we in een goed land wonen en we houden van rust; een rustig voortkabbelen bestaan. Dit is geen beeldspraak die de Heer Jezus gebruikte voor zijn discipelen of die Paulus gebruikte voor zijn volgelingen. De eerste gaf zijn volgelingen opdrachten. Bijvoorbeeld om handel te drijven in Luk 19:13. Dat betekent dat je niet verzekerd bent van winst, maar je gaat er wel voor. Paulus geeft op meer plaatsen aan, maar heel treffend in Handelingen 20 hoe zijn instelling was als het ging om de gemeenten die hij had gesticht. In beide vinden we als rode draad dat de bediening die we op ons hebben genomen in de navolging van Christus er een is die we met vreugde dragen omdat het ons werkkapitaal is. Daarbij past geen uitrusten of, zoals een gelovige die ons voorging eens zei: 'Vakantie houden gaan we in de hemel doen, in het hier en nu zouden we werken.' Deze houding werd bij Issaschar mede ingegeven doordat hij verzekerd was van een prima milieu. Het land was voor Jakob het beloofde land met zijn (geestelijke) zegeningen. Het leert mij, dat wij die veel van die zegeningen kennen, daardoor niet actiever worden, maar ze consumeren als hadden we er recht op. Mozes geeft in Deuteronomium aan, dat minder bedeeden altijd in onze omgeving aanwezig zijn en dat ze onze zorg verdienen, juist om ons te doen beseffen, dat alles wat wij hebben, we ook maar gekregen hebben.

Uitzondering op de regel

Uit Richteren vijf vers vijftien zou je kunnen opmaken dat Debora en mogelijk ook Barak afstamden van Issaschar. Als we even aannemen dat dat zo is, dan loochenstraft zij meteen het hiervoor opgemerkte. We kunnen ook stellen, dat met haar maar weer eens duidelijk wordt dat trends niet meer zijn dan globale indicaties; er zijn altijd uitzonderingen op een regel. Dat is maar goed ook, anders zou de neerwaartse spiraal zich nog nadrukkelijker manifesteren. Debora was een profetes en ze was bemiddelaar of zelfs een vooral morele rechter. Dat is een geweldige aanbeveling. Haar profetes zijn kwam tot uitdrukking in de godsspraak die zij Barak (kennelijk legeraanvoerder) voorhoudt. Hij wordt er niet echt enthousiast van en weigert bot. Haar toezegging met hem mee te gaan is typerend voor profetische mensen. Die houden het niet bij mededelingen, zo nodig bewerken ze mede de uitvoering.

In Kronieken

Oorspronkelijk was er één groot boek Kronieken. Het begint met een beschrijving van het volk van God. Dus kunnen we daar ook iets over de stam Issaschar verwachten. In hoofdstuk zeven wordt twee keer aangegeven dat de nakomelingen dappere helden waren en dat het er veel waren; ze hadden grote gezinnen. In hoofdstuk twaalf wordt gezegd dat Issaschar ook vertegenwoordigd was onder de volgelingen van David. Hun kwaliteit is: 'ze kenden de juiste tijden zodat zij wisten wat Israël doen moest'. Het lijkt er op te duiden dat ze wisten welke koers Israël moest varen. Kennelijk waren het strategen.

Les voor ons

Ik heb in de titel een aanvulling gedaan op de naam Issaschar. Het behelst de vraag of we nog te bewegen zijn. Die vraag kwam bij me op bij de bestudering van de kenmerken van Issaschar. Ik zou me niet zo happy voelen als mijn vader zo iets over mij zou vertellen. 'Ik heb wel een bediening, maar ik heb maar rust genomen. Daarbij heb ik het al met al niet zo slecht. En als het dan toch moet, oké ik zal me wel schikken'. Je kunt met de vinger naar anderen wijzen en aangeven dat in de geschiedenis van het volk Israël iets van deze houding terug te vinden is. Meerdere beschrijvingen ervan die zich richten op de twintigste eeuw spreken daarvan. Ik attendeer op een 'Issaschar' houding die ons kan kenmerken. Ik zie frappante overeenkomsten met de gemeente te Laodicea. 'Ik ben lauw en rijk, maar onwetend van mijn naaktheid'. Wat ik nodig heb is actief worden, mijn leven veranderen, mijn bediening uitvoeren. Opstaan, de deur voor Hem openen, zodat Hij kan binnenkomen (Op2:17 ev). Een uitdaging die zegen bewerkt; loon dat in de hemel voor ons bewaard wordt.

